

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibvs Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofurti, 1632

44. An magni facienda sint denunciationes complicum in crimine Magiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

338 Dub. XLIV. An magnificiendae sint
signis ad condemnandum procedat,
dum res melius à doctis ventiletur, &
auctoritas publica certi quid statuat.
Atq; hæc obiter saluo iudicio meliore.
Scripsit nuper quædam Coloniensis
quidam Iuris Doctor, in quibus multa,
postquam perlegi, desidero: ac proinde
animus mihi erat, totum eius scripti
neruum succingere & incidere. Sed

*à Dn. P.
Iordanæo
in Proba
Stigma-
tica.*
quia mihi dicitur, id ab * alio iam esse
factum, acquiesco. Iterum moneo late-
re fraudem. Quærant ingeniosi ac de-
prehendent; solis oculis, & iis sagacibus
est opus. Nimis fane Dæmon desipiat si
gregem suum signare velit, ut dignosci
& maestari possit. Quicquid tamen sit,
certe Delrius lib. 5. sect. 4. indic. 8. & Bins-
feldius pag. 626. quos alioqui Iudices
magnificere & sequi iactant, indicium
hoc stigmatum reiiciunt.

D V B I V M XLIV.

*An magnificiendæ sint denunciationes com-
plicum in crimine Magie?*

QVæstionem hanc ex professo tra-
ctat Binsfeldius in libello de con-
fel-

denunciationes compicum in crimen Magia? 339

fessionibus maleficorum pag. 238. & seq.
ac Tannerus Theologiæ tomo 2. disp. 4.
de Iustitia, quæst. 5. dub. 2. Nos Tan-
neri sententiam secuti, nostra metho-
do rem expediemus, & quæ adfert in
contrarium Binsfeldius, dissoluemus.

Itaque

RESPONDEO, Etsi denunciationes
compicum secundum communem
hodie praxin maximi momenti haben-
tur, sic ut ordinarie tres, quatuor de-
nunciationes sufficere putentur, ad ca-
piendum & torquendum, etiam secun-
dum quosdam personas bonæ alioqui
famæ, consentiente Binsfeldio, Delrio
& aliis: nihilominus nos eas vel si pluri-
mæ quoque fuerint, ut parui admodum
ponderis, fallaces, deceptorias, vehe-
menterq; merito secundum prudens
iudicium suspectas reiicimus, nega-
musq; ad capiendam, torquendamq;
personam aliquam, seu bonæ seu malæ
famæ, nisi alia indicia grauiora acce-
dant, sufficere. Rationes istæ sunt:

RATIO I. Sententiam hanc plurimo-
rum optimorumq; Doctorum authori-

340 Dub.XLIV. *An magnificiendae sint*
tas tuerit, sic enim (salem quo ad per-
sonas bonæ alioqui famæ) sentiunt de-
Exceptis, Ancharenus, Alexander, An-
dreas de Isernia, Bartolus, Bertazzulus,
Bursatus, Cornelius, Crauetta, Felinus,
Gomezius, Grammaticus, Marsilius,
Menochius, Paris, Raphael Cumanus,
Rolandus à Valle, Socinus Iunior, Vin-
centius Ondedus, & alij prout citato-
vide apud Tannerum l.c. nu.31. & seqq.
qui proinde concludit hanc senten-
tiam non solum non esse nouam sed
potius communem.

RATIO II. In constitutione criminale
li Caroli V. quam in Imperio seruare o-
portet, cum Indicia maleficij com-
morantur, non ponitur duorum vel
plurium complicum denunciatio, qua-
tamen ponit debuisse, si aliquod eis
momentum ad torturam inesse Impe-
rator putasset.

RATIO III. Si aduersariorum senten-
tia recipiatur, in potestate & arbitrio in-
famium & nequam personarum erit,
grauare & denigrare bonum nomen,
existimationem & personam hominum

pro-

denunciationes complicum in crimen Magiae? 341

proborum: quod est absurdum & periculosem innocentibus, ut ex sequentibus satis colliges.

RATIO IV. Vel illæ quæ alias denunciant vere Sagæ sunt vel non sunt: si non sunt, iam quid hæ de complicibus scire possunt, quas non habent? mentiuntur de se & de aliis, vt à tortura se liberent, nullius igitur hæ denunciationes ponderis sunt, si denunciantes innocentes sunt: si sint autem nocentes seu vere Sagæ, ne tum quidem illarum denunciationes ullum pondus habent: supponi enim debent ex natura sua mendaces esse quæ Dæmone Magistro usæ sint. Veracitas igitur illarum nulla est, nulla igitur probatio quæ illarum veracitate nititur: nititur autem denunciatio, cum nihil nisi ab authoritate seu veracitate dicentis probet. Ergo. Autores Mallei alias seueri ipsum hoc agnoscūt pag. 512. Cum enim dixissent maleficas quasdam Magistras seruari posse, vt aut maleficiatis subuenirent, aut maleficas proderent, subiungunt; nec tamen eorum proditioni staretur eo quod Diabolus mendax sit;

Z 3

nisi

342 Dub.XLIV. An magnificiendae sine
nisi pariter & alia indicia facti cum testib.
occurrerent.

RATIO V. Non creditur denuncia-
tioni seu testimonio testium qui infam-
es sint, ut est communis omnium Do-
ctorum sententia: sunt autem Sagæ o-
mnes hoc ipso quod Sagæ sint maxime
infames. Ergo, &c.

DICES, Ex Binsfeldio de confessione
maleficorum pag. 264. & 266. & ex Del-
rio lib. 5. sect. 3. Infamia purgatur per
torturam secundum communem sen-
tentiam Iurisperitorum; qui proinde
statuerunt, ut complici non credatur,
nisi in tortura denunciationem fecerit.
Si igitur infamis Saga in tortura denun-
ciavit, ut fieri debet, ab infamia pur-
gata est, frustra igitur infamia obici-
tur. Ut hoc lector intelligat, sciendum
est quod aiunt hodie Iudices, testimo-
nium personæ infamis non debere ad-
mitti: cum igitur quispiam in torturam
de se confessus crimen, hoc ipso infamis
sit; non oportere ei de complicibus
credi, nisi de iis per nouam torturam,
quæ infamiam illam expurget, rogetur.

Vn.

Vnde ut id fiat , torturam nouam pro
complieib⁹ edicendis sustinere reus
debet, quantumuis sine tortura prom-
ptus sit edicere : hæc hodie Iudicum
praxis est. Sed non potui purgationem
hanc infamiae in constitutione Caroli-
na reperire. Deinde non sat intelligo,
quo tandem modo tortura infamiam
abstergat, nam quicquid id est ex quo
cuiquam infamia adhæret , id vtique
nō annihilatur per torturam, ergo con-
sequenter nec infamia : Exempli gratia
infamis Gaia est, hoc ipso seu ex ea cau-
sa, quia Saga esse deprehensa ac confes-
sa est. An cum torquetur desinit esse Sa-
ga? Non desinit: nec desinit igitur ad-
huic infamis esse , manente enim causa
manet effectus: Pretiosa alioqui purga-
tio, si sic facile torturę quamlibet infa-
miam purgare posset. Vnde vereor ut
commune hoc Iurisperitorum effatum
non satis subsistat, dum aliter instruar.
Simanchas certe ait huius sententię au-
tores sine lege & ratione loqui. Quod
si instruas in hunc modum : infamia
ideo de complicibus non creditur, quia

344 Dub.XLIV. An magnificiādē sint
timetur ne mentiatur , adhibetur igitur tortura in hunc finem , vt ne mentiatur , vnde cum tortura tollat vt ne mentiatur , recte dicitur tollere infamiam , quia efficit , vt licet infami , tamen credi possit.

RESP. Ne sic quidem difficultatem absolui : Nam esto Sagam torqueas in hunc finem vt ne mentiatur ; an ideo mox finem consequeris ? æque mentitur post torturam : & qui eam mentitam redargues ? Imo si post torturam ei credis , iam tanto amplius mentiri volet : stulta enim sit , si non vfa hac occasione alienum potius regnum destruat quam suum , cum æque tibi satisfactura sit , seu nocentes seu innocentes nominauerit ; quippe quam post torturam verum dicere persuasum habcas , vt haud dubie à Magistro suo intellectura est .

DICES II. Ex eodem Binsfeldio pag. 306. vt testes infames ad testimonium admittantur inductum est iure positivo , sic enim attestantur Philippus Cornéus , Philippus Francus , Petrus de Anchcharano , Andreas Barbatius , & ratio sua

suedet. Idem ergo ius exigente necessitate, ne veritas in multorum damnum occultetur admisit, ut in Exceptis infames testes admittantur, &c. sic ille.

RESP. Negari quod assumitur, neque enim, quod ait Binsfeldius, ratio hoc suadet, sed suadet contrarium. Citatos autem Autores aliosve non sequimur, nisi quantum probant. Itaque ut testimonium infamis reiciatur, Naturalis iuris est, & non Positiui tantum. Quanquam ut hoc melius intelligatur; distingo, & dico, duplicis generis infames esse posse: Alios, qui sunt *infamis vitæ, seu morum*, id est, criminosi: Et de his infamibus intelligendi sunt Autores, cum dicunt iuris esse positiui, ut reiciantur testes infames. Alios, qui sunt *infamis authoritatis, seu diffamatè aut suspectæ mendacitatis & periurij*. Prioris generis ut à Iure positio repelluntur, sic & cuin videtur in exceptis & alioquin difficilis probationis criminibus admitti possunt, cum non repugnet criminosum veracem esse. Posterioris generis aio prorsus etiam in exceptis & occultis

*An magnificiēdē sint
reiiciendos esse*, cum hī non modo Iu-
re Positiuo sed etiam Naturali prorsus
repellantur. Nam sublato etiam omni
Iure positiuo, qui hoc modo infames
sunt, eorum authoritas vacillat, aut sal-
tem vacillare putatur: authoritate au-
tem vacillante, vacillat quoque quod ei
superstruitur; superstruitur autem te-
stimonium, cum id non probet nisi ab
authoritate: ergo & testimonium talium
infamium vacillat: si vacillat autē meri-
to in re grauissima vbi de capite homi-
num agitur, reiicitur; dictat id recta ra-
tio; non tantum Ius posituum præscri-
bit. Nam vtique contra naturam rei est,
& omnem penitus rationem, vt quem
ponis conclamatæ authoritatis esse, ex
eius authoritate seu veracitate argu-
mentum ducas. Quare ulterius, cum
nullum hominum genus ex natura rei
& iuxta omnium communem sensum
maiore laboret Infamia seu præsum-
ptione *Mendacitatis*, quam quæ Sag-
iudicatæ fuerint, id est, patris menda-
ciorum discipulæ sequitur sane nullum
quoq; infamium hominum esse genus,
quod

quod minus ex natura rei ad dicendum testimonium admitti possit. Et hoc miror Binsfeldium non aduertisse. Et si ille autem virtantus non aduertit, quid nostri Inquisitores facturi erant?

RATIO VI. Repelluntur in Iure positivo testimonia quoque personarum vilium & inopum. Item in iure Canonico cum criminales causae sunt mulierum ob sexus fragilitatem & mutabilitatem ingenij. cap. forum 10. sub finem de verborum signif. & cap. 16. mulierum 33. q. 5. Item omni iure positivo & naturali hominum delirorum, fatuorum, &c. Sed hæc omnia in Sagas conueniunt, ergo &c. Sunt enim plerumque personæ viles, mulierculæ rudes, mutabiles, non nunquam semifatuæ. Non igitur prudenter iis commodari fides potest, maxime ad equuleum qui probationes claras & pene certas postulat, ut supra docui etiam in exceptis.

RATIO VII. Docent omnes Iurisconsulti ac Theologi in nullis crimini bus quantumcunque Exceptis æstimari
seu

348 - Dub.XLIV. *An magnificiēdā sint*
seu admitti testimonium inimici siue
hostis, intellige capitalis, idq; ex iure
Naturali: præsumitur enim cuī sit ho-
stis nocendi studium ac proinde men-
tiendi: Autores omitto, ne frustra in re
omnibus indubitata chartas impleam:
sed negari non potest quæ veræ Sagæ
sint, iuratas esse humani generis & in-
nocentum hostes capitales, quæ nemini
non male velint ac nocere cupiant,
si in earum sit potestate; merito igitur
quas edunt denunciationes, vt suspe-
ctissimas contemnimus. Elegantibus
sane verbis rationem hanc Tannerus
proponit: *Quod si ipso*, inquit, *Iure natu-*
rali probatum aut Iure præsumptum odium
accusatoris, vel testis, denunciationem seu in-
dicium eneruat & elidit: Quidni etiam pre-
sumptum illud odium quod Sagæ aduersus
quoslibet animo fixum gerere censetur, &
a quo etiam apud Germanos nomen Binsfel-
den accepisse videntur, saltem eatenus ener-
uabit, ne sola denunciatio ad torquendam
personam denunciatam valeat?

Itaque quid secutus sit Binsfeldius,
non satis perspicio. Nam in primis quo-
dam

denunciationes complicum in criminis Magiae? 349
dam loco diserte docet testimonium
capitalis inimici penitus admitti non o-
portere etiam in Exceptis , commen-
datq; doctrinam Ancharani, Franci, &
Barbatij, quod nec Pontifex , vt inimi-
cus ferat testimonium , dispensare pos-
sit,cum repellantur Iure Naturæ. Dein-
de quoque alio in loco non modo non
concedit, sed euincit Sagas omnes infe-
stissimas,& capitales esse generis huma-
ni hostes. Denique tamen rursus alio in
loco , pro admittendo illarum testimo-
nio non secus ac pro aris& focis pugnat.
Connectat hæc qui potest.

RATIO VIII. Communis est senten-
tia, si socius criminis denuncians plures
habeat defectus , vt V. C. non solum sit
infamis , sed etiam simul vialis, abiectus,
periurus , aleo, &c. tunc ne in exceptis
quidem facere indicium ad torturam ,
imo nec ad capturam , imo nec ad spe-
ciale inquisitionem. Et recte: nam si
ob unicum huiusmodi defectum testi-
monium alicuius reiicitur, quanto ma-
gis reiiciendum erit , cum plures rei-
ciendi rationes coactæ sunt? At qui vero
quis

350 Dub.XLIV. An magnificienda sint

quis nescit, in Sagis si vere tales sunt, quam plurima huiusmodi conuenientiam & infamiae authoritatis sunt, & perjuræ sunt, quæ Deo fregerunt fidem, & abiecta sunt, & mulieres peruersæ sunt, & concubinæ satanæ sunt, & inimicæ generis humani sunt, & homicidae & hæreticae & idololatræ & hypocrita sunt, & quicquid denique scelerum cogitari potest, penitus implexæ sunt.

DICES I. His incommodis occurrentur, si denuncians tanto sapienter aut tanto acerbius torqueatur, nam sicut per unam torturam purgatur Infamia iuxta dicta supra, sic etiam per torturas plures, aut unam tanto acerbiorem purgabuntur defectus reliqui. Atque ita dicitur docere Delrius in appendice 2.lib.5. q.17. ego illam non habeo ut videre possum: Ut ut sit.

RESP. In primis nescio quæ haec tandem laniana futura sit torturas multiplicare aut iuxta proportionem nequitia Sagorum intendere: animus meminisse horret. Deinde autem iam ante dixi, non sat capi qui tortura hos omnes

de-

defectus purget, & vt aiunt, credibilia Sagarum testimonia faciat, quæ prius incredibilia habebantur? si mentiri Sagæ velint, & innocentes perdere, vt præsumi de capitalibus innocentum hostibus debet, æque id post torturam atque ante volent, nam æque sane torqueri super complicibus debebunt, & æque post hanc torturam Iudicibus satisfacent, seu veras suas complices accusent seu fictas. Imo si antc torturam præsumebantur mentiri velle & posse in innocentes, vt eos perderent; multo amplius id præsumendum facturos post torturam, cum sciant tunc creditum sibiiri, & oraculum habendum quicquid dixerint. Et quæ cæcitas nostra est, vt hæc non cogitemus?

DICES II. Cum dicitur plane reiiciendum esse testimonium complicis, si laboret pluribus defectibus seu criminibus, intelligi id debet, si laboret pluribus talibus quæ non ordinarie coniuncta & inuicem cōnexa esse soleant? nam si ea crimina ordinarie solent reperiri simul coniuncta, tūc non debebit plane rei-

352 Dub.XLIV. *An magnificienda sint
reiici testimonium talis complicis, sed
admitti potest.*

Hanc distinctionem seu explicacionem adducit Professor Rinthelensis D. Goehausius in lib. nuper edito, cui titulus Processus iuridicus contra Sagas pag. 99. & 100. atque ait esse Doctorum Friburgensium: vnde concludit testimonia Sagarum non esse reliienda ob id quod pluribus defectibus laborent, quia hi defectus tales sunt, ut iij ordinarie cum crimine magiae coniuncti sint.

RESP. Quorumcunque tandem haec distinctio sit, ridicula est: nam

I. Caret ratione: aut si non caret, cadetur; & acquiescam.

II. Cur inhabilis sit testis infamata authoritatis, cur inimicus, cur semi-fatuus, cur vilis, cur criminofus, &c. singula suam propriam vel ex rei natura, vel Iuris positione causam habent; an haec autem causae deficiunt cum ordinarie aliqua sunt coniuncta? id mihi ostendi peto: quod si non deficiunt autem; parum apta ista distinctio est.

III. Su-

III. Sumo tale exemplum: Execratur Respublica Idololatriam, Hæresin, Latrocinium, Sodomiam, &c. & vehementius quidem eum in quo hæc omnia simul conuerterunt: an minus tamen Sagam execrabitur, quod in eam hæc non aliquando tantum, sed ordinariè & semper conuenire solent? Imo tanto magis execrabitur. Applica.

IV. Do aliud exemplum: Statuit lex ut pellatur vrbe qui latrocinium commiserit: Item qui sodomiam, item qui Idololatriam: hinc igitur contra Titium sequitur eum maxime pellendum vrbe esse, quia is omnia hæc simul fecit, id tu concedis: Negas tamen ex vrbe expellendam Sagam esse, eo quod etsi hæc quoque eadem commiserit, tamen excipi debeat, quia ea crima ordinariè cum Magia coniuncta esse solent. Applica & vide quam hæc absurdā sint.

DICES, Imo hæc distinctio ante data criminum non ordinariè coniunctorum & ordinariè coniuctorum omnino admitti debet, ob hanc rationem, quam dat citatus Professor D. Goehau-

Aa

sius:

354 Dub.XLIV. An magnificienda sint
sius. Sic enim ait his verbis: *Est vero, in-*
quit, hæc distinctio admittenda: enim uero
quia malefici criminibus prioris generis que
semper scilicet cum maleficio coniuncta sunt,
semper sunt innodati; & ergo si maleficos
testes seu socios criminis aliiis criminibus &
quidem illis ipsis cum maleficio coniunctis
carere esset necesse, nullus esset testis idoneus,
atque sic lex criminosos & infames ad testi-
monium in exceptis ferendum frustra admi-
sisset, ac frustra rei in crimine veneficij de
complicibus interrogarentur, &c. sic ille.

RESP. Hæc ratio magis ridicula est:
nam sensus est, quasi breuiter sic dicas:
hæc distinctio, quæ ego do valere de-
bet, quia si non valeret, ego causa cade-
rem, & esset verum quod dicit aduersa-
rius Sagis penitus non debere credi.
Præclare! Porro de lege quod dicit,
infra meminero Dub.49. Argum.i. & j.
Id nunc manet, cum in Sagis ea omnia
concurrent simul, quæ & Iure naturæ,
& iure positivo inhabilem reddant te-
stem, & concurrent quidem ordinarie
& semper, omnino reiici earum testi-
monium debere, & reiici quidem ordi-
narie

denunciations complicum in criminis Magiae? 355

narie & semper , ac proinde non solum
frustra , sed & perniciose innocentum
inimicas,& semifatuas fœminas,& viles,
& infames , & mendaces , &c. de com-
plicibus interrogari.

RATIO IX. Si tanti denunciations
fiant , vt hodie fiunt , apertissimum na-
tus ostium est humani generis hostis ,
vt infinitam innocētium stragem edat.
Erit enim in ipsius ac suorum potestate
situm , quaslibet quantumcunq; inno-
xias denunciationibus obruere , & in ca-
pturam ac torturam grauissimā , quam
paucissimæ perferre possunt , quando-
cunque volent liberrime tradere . Nam
obsecro quid hic obstare poterit ? Iam
pleni per Germaniam carceres sunt ca-
ptiuis , demus eas omnes vere Sagas esse:
mox tollentur in neruum ut complices
suas fateantur ; scit eorum Magister
quas nominauerit eodem rapiendas el-
se ; cur non agat igitur qui ab initio
homicida fuit vt eas nominent quas
maxime perire optat ? poteratne vel i-
psae sibi fingere commodiorem nocen-
di viam & tota Germania bacchandi?

Aa 2

Ri.

356 Dub.XLIV. An magnificiendæ sint

Ridere soleo hodiernam multorum Iu-
dicum simplicitatem : Non raro enim
cum postulat pro captiuis Sacerdotem,
atque eum ad suum genium formare
cupiunt, monent primum, instruunt, &
identidem inculcant, quanta captiu-
rum malignitas sit, quam promptæ eis
& in numerato sint mille mentiendi ar-
tes, quam ad omnem falsitatem ac do-
los expedita eloquentia : Caveat ne iis
credat, ne se decipi patiatur ficta sancti-
tate ; parum esse dæmonis mancipiis, si
& sacramentum mendacio profanent ;
nequissimum earum doctorem esse qui
vel prudentissimis cautissimisq; impo-
nat, & similia ; quæ eo spectant ut o-
mnem iis fidem abrogent si tale forte
quippiam Confessario exponant quo
ad innocentiam quorundam quasi qui-
busdam vestigiis perueniri posset. Itaq;
eo usque mendaces, periuræ, dolosæ, de-
ceptrices sunt, quibus credi nullo mo-
do oporteat : Solum cum ad edicendas
In tortura complices est ventum, iam
ex ipsæ mox omnem exuunt naturam,
iam pertesæ artium suarū subito è men-
daci-

denunciationes complicum in criminē Magiæ? 357

dacibus veraces fiunt, totæ candidæ, sinceræ, sine dolo, quæ non nisi vere Sagas & nocentes accusaturæ sint innocentium oblitæ. Euge rem lepidam & festiuam! non est quod iam fraudem ullam metuamus, nihil hic periculi futurum est, non iam amplius mentiri possunt: pellem Æthiops mutauit. Pergite Inquisitores, capite denunciatas, non dubium est quin reæ sint, ducite in neruum & extendite dum fateantur, si id nolint, obstinatas viuas incendite, nocentes enim sunt: dæmon dixit, & in tormentis dixit. O Germania quid facis? timent Iudices ne fallantur à Sagis viri Apostolici qui & Angelos iudicaturi sunt, ne ipsis fallantur non timent. Mentiuntur, aiunt, vel in ipso Sacramento pessimè deceptrices: in equuleo duntaxat verum dicunt, hic decipere non possunt. Quam hæc peruersa & ridicula sunt? quæ miror Magistratus Germaniæ nondum animaduertisse, tot consiliariis & viris prudentibus vallatos. Quidni faciat iam dæmon, quod ipsis lubet, sauiat in quoscunque volet?

Aa 3

& ec-

358 Dub.XLIV. *An magnificiende sint*
& ecce iterum vnde tantus nobis nu-
merus Sagarum!

DICES I. Non procedunt hodie ex so-
lis denunciationibus, sed si alia quoque
indicia accedant.

RESP. Falsum est quod dicitur: nam
plerumque aut certe frequentissime
hodie ex solis denunciationibus proce-
dunt: Id probo hoc Enthymemate: Pro-
cedunt plerumque ex denunciationi-
bus & fama, ergo ex solis denūciationi-
bus procedunt. Antecedens patet, cum
omnia exemplis plenissima sint: pro-
banda igitur consequentia est, quam sic
ostendo: Iam supra docui dubio 34. fa-
mam hodiernam non esse nisi spurium
rumorem, atque insuper nunquam fe-
re in Iudicio legitime probari, proin-
deq; esse indicium ipso iure positio &
naturali inualidum & nullum: quod si
nullum autem, atque ex eo igitur ac de-
nunciationibus Iudices procedunt, vt i-
que ex solis denunciationibus proce-
dunt. Præterea vero, esto etiam demus
hoc; non plane sit nulla fama hodierna,
sed legitime semper in Iudiciis probe-
tur;

tur: quæro tamen ex Iudicibus quid putent? an nocentes esse omnes quæ solo hoc indicio malæ famæ aut aliquo simili virgeantur? nec hoc dicent: quid igitur? ut primum modo dæmonis auctoritas accedat, id est testimonia ab auctoritate & veracitate dæmonis ac mancipiorum eius ducta, iam putabunt? iam de earum culpa, quasi certi erunt? atque ita certi, vt quascunque torturas denunciatæ sufferant, quicquid in defensionem sui velint afferre, quicquid constanter negant, &c. per fas nefas debeant nocentes esse? nam hæc hodie praxis est. Unde infero, adhuc igitur in Satanæ potestate esse, eas saltem omnes quæ diffamari, aliove quo simili insufficiente indicio suspectæ fieri potuerint, mox adiectis suorum denunciationibus in discrimen adducere. E qua re quam multas adhuc strages machinari nobis dæmon possit, facile existimare est: ignauus enim sit, si hanç occasionem sine fructu finat effluere.

DICES II. At saltem si denunciantes conuertantur, non contemnendæ ea-

360 Dub.XLV. *An denunciationibus credi debent
rum denunciationes erunt, nec prædi-
cta pericula timenda.*

RESP. Adhuc timenda erunt & de-
nunciationes contemnendæ, prout du-
bio sequenti latius ostendam.

D U B I V M X L V .

*An saltem denunciationibus credi debent
ob denunciantium pœnitentiam?*

RESPONDEO, Sic quidam occurrere
solent iis quæ dubio præcedente
differuimus, sed frustra. Rationes ista
sunt:

RATIO I. Denunciationes hodie
fiunt, & in acta referuntur antequam
de conuersione & pœnitentia cum de-
nunciantibus actum fuerit: Nam sic
praxis hodierna habet, ut vix adeant
spirituales viri, nisi cum in exteriore fo-
ro cognitio expedita est: Frustra igitur
Sagarum pœnitentia obtenditur ne ea-
rum denunciationes contemnatur;
cum denunciationes omnes pœniten-
tiam antecedant. Utinam vero non nisi
postquam serio ad Deum reuertissent,

tum